

SYGNALIŚCI W FIRMIE

– kim są i jak ich chronić?

Paweł Sawicki
31 sierpnia 2022 r.

Zapraszamy na kanał PARP na YouTube,
gdzie znajdziesz więcej [filmów szkoleniowych](#).
Nagranie zostało zrealizowane w ramach projektu
[Centrum Rozwoju MŚP](#).

Plan prezentacji:

1. Kim jest sygnalista. Kto może zostać sygnalistą?
2. Zakres przedmiotowy projektu ustawy o ochronie sygnalistów.
3. Uprawnienia osób zgłaszających naruszenia i obowiązki podmiotów prawnych.
4. Warunki objęcia sygnalistów ochroną.
5. Środki ochrony sygnalistów.
6. System zgłoszeń wewnętrznych i wyzwania firm przy zapewnieniu poufności zgłoszeń.
7. Kiedy sygnalista może dokonać zgłoszenia zewnętrznego lub ujawnienia publicznego?
8. Odpowiedzialność karna.

Kim jest sygnalista?

SYGNALISTA lub ZGŁASZAJĄCY NARUSZENIA PRAWA - osoba fizyczna, która zgłasza lub ujawnia publicznie informację o naruszeniu prawa uzyskaną w kontekście związanym z pracą, tj. w związku ze stosunkiem pracy lub innym stosunkiem prawnym stanowiącym podstawę świadczenia pracy, w ramach których uzyskano informację o naruszeniu.

Kto może być sygnalistą?

- **PRACOWNICY** - wszyscy pracownicy, niezależnie od podstawy zatrudnienia (również osoby samozatrudnione, stażyści, wolontariusze, praktykanci, pracownicy tymczasowi)
- **CZŁONKOWIE STRUKTURY KORPORACYJNEJ** - udziałowcy, akcjonariusze, członkowie organów zarządzających oraz nadzorczych
- **PRACOWNICY ZEWNĘTRZNI** - wykonawcy, dostawcy, podwykonawcy
- **BYLI PRACOWNICY I OSOBY W TRAKCIE REKRUTACJI**
- **FUNKCJONARIUSZE I ICH RODZINY**
- **ŻOŁNIERZE ZAWODOWI**

Zakres przedmiotowy

ZAMÓWIENIA PUBLICZNE

BEZPIECZEŃSTWO PRODUKTÓW

OCHRONA ŚRODOWISKA

BEZPIECZEŃSTWO ŻYWNOSCI I PASZ ORAZ
ZDROWIE I DOBROSTAN ZWIERZĄT

OCHRONA KONSUMENTÓW

USŁUGI, PRODUKTY I RYNKI FINANSOWE

PRZECIWDZIAŁANIE PRANIU PIENIĘDZY
I FINANSOWANIU TERRORYZMU

BEZPIECZEŃSTWO TRANSPORTU

OCHRONA RADIOLOGICZNA
I BEZPIECZEŃSTWA JĄDROWEGO

ZDROWIE PUBLICZNE

OCHRONA PRYWATNOŚCI I DANYCH
OSOBOWYCH ORAZ BEZPIECZEŃSTWO SIECI
I SYSTEMÓW INFORMACYJNYCH

REGULACJE WEWNĘTRZNE LUB STANDARDY
ETYCZNE W PODMIOCIE PRAWNYM

Warunki objęcia sygnalistów ochroną

OSOBA DOKONUJĄCA ZGŁOSZENIA

- działa w dobrej wierze
- przekazywane informacje są prawdziwe w chwili dokonywania zgłoszenia
- informacje dotyczą naruszenia prawa (ew. regulacji wewnętrznych lub standardów etycznych)
- **ANONIMOWY SYGNALISTA** pod warunkiem, że: (i) przewidziano taką możliwość w procedurze zgłoszeń wewnętrznych (ii) doszło do ujawnienia jego tożsamości (iii) doświadczył działań odwetowych (iv) spełnia pozostałe wymogi wymienione powyżej.

OSOBY WSPIERAJĄCE LUB POWIĄZANE Z SYGNALISTĄ

- osoby, które pomagają zgłosić naruszenie
- osoby trzecie, np. współpracownicy lub najbliżsi sygnalisty
- podmioty prawne, np. spółki będące własnością sygnalisty lub w których sygnalista jest zatrudniony czy w inny sposób powiązany z nimi zawodowo

OSOBA, KTÓREJ DOTYCZY ZGŁOSZENIE

OCHRONA SYGNALISTÓW polega na ochronie przed działaniami odwetowymi, a także próbami lub groźbami zastosowania takich działań, czyli:

- bezpośrednimi lub pośrednimi działaniami, lub zaniechaniami w kontekście związanym z pracą,
- spowodowanymi dokonaniem zgłoszenia lub ujawnienia publicznego przez sygnalistę, które naruszają lub potencjalnie mogą naruszyć prawa sygnalisty lub
- wyrządzają lub potencjalnie mogą wyrządzić nieuzasadnioną szkodę sygnaliście.

OCHRONĄ mogą zostać objęte także:

- osoby pomagające sygnaliście w dokonaniu zgłoszenia lub ujawnienia publicznego,
- osoby powiązane z sygnalistą – np. współpracownik, członek rodziny.

Przykłady działań odwetowych p-ko sygnaliście w kontekście zatrudnienia na podstawie stosunku pracy:

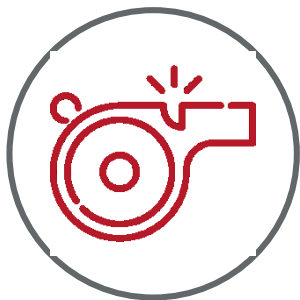
- odmowa nawiązania stosunku pracy,
- wypowiedzenie lub rozwiązanie bez wypowiedzenia stosunku pracy,
- obniżenie wysokości wynagrodzenia za pracę,
- wstrzymanie awansu lub pominięcie przy awansowaniu,
- zawieszenie w wykonywaniu obowiązków pracowniczych lub służbowych,
- mobbing.

W kontekście innego stosunku prawnego niż stosunek pracy:

- wypowiedzenie, odstąpienie lub rozwiązanie bez wypowiedzenia umowy, w szczególności dotyczącej sprzedaży lub dostawy towarów lub świadczenia usług,
- nałożenie obowiązku bądź odmowy przyznania, ograniczenia lub odebrania uprawnienia, w szczególności koncesji, zezwolenia lub ulgi.

Obowiązki podmiotów prawnych/ Uprawnienia sygnalistów

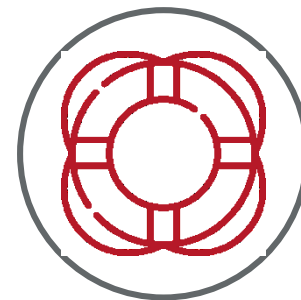
UDOSTĘPNIENIE KANAŁÓW DO DOKONYWANIA ZGŁOSZEŃ

Kanały umożliwiające dokonanie zgłoszenia w firmie pisemnej lub ustnej.

OCHRONA POUFNOŚCI TOŻSAMOŚCI

Dotyczy zarówno osoby dokonującej zgłoszenia, osób powiązanych z sygnalistą jak i osoby, której to zgłoszenie dotyczy.

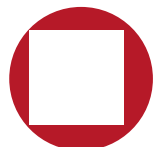

OCHRONA PRZED DZIAŁANAMI ODWETOWYMI

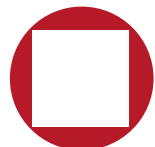
Wdrożenie środków ochrony sygnalistów przed nieuzasadnionymi działaniami odwetowymi.

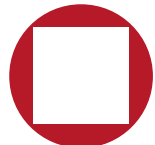
Obowiązki podmiotów prawnych

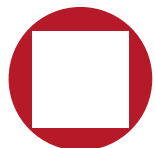
Ustalenie procedury zgłoszeń wewnętrznych

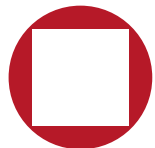
Przeprowadzenie konsultacji wewnętrznych **trwających od 7 do 14 dni**

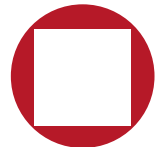
Wdrożenie procedury **po upływie 14 dni od jej ogłoszenia**

Potwierdzenie przyjęcia zgłoszenia w terminie **7 dni od otrzymania**

Udzielenie informacji zwrotnej w terminie **3 m-cy od potwierdzenia zgłoszenia**

Prowadzenie rejestru zgłoszeń i **przechowywanie danych przez 15 m-cy po zakończeniu roku kalendarzowego, w którym zakończono działania następcze lub zainicjowane postępowania**

Obowiązek wdrożenia procedury wewnętrznej dotyczy podmiotu prawnego:

1 zatrudniającego
co najmniej 50 osób.

*Dla podmiotów zatrudniających
< 50 osób wdrożenie jest fakultatywne

2 prowadzącego działalność w zakresie usług,
produktów i rynków finansowych oraz
zapobiegania praniu pieniędzy i finansowania
terroryzmu, bezpieczeństwa transportu i
ochrony środowiska – niezależnie od liczby
osób świadczących pracę.

TERMIN: podmioty w sektorze prywatnym zatrudniające, co najmniej 50 i mniej
niż 250 osób, mają obowiązek ustalenia procedury wewnętrznej do

Rodzaje zgłoszeń:

ZGŁOSZENIE WEWNĘTRZNE

ustne lub pisemne zgłoszenie w obrębie podmiotu prawnego

ZGŁOSZENIE ZEWNĘTRZNE

ustne lub pisemne zgłoszenie do właściwych organów

UJAWNIENIE PUBLICZNE

przekazanie informacji o naruszeniach do wiadomości publicznej

Systemy zgłoszeń wewnętrznych i wyzwania przy zapewnieniu poufności

Dedykowana osoba/ dział
wewnątrz organizacji

Skrzynka kontaktowa

Telefon zaufania

Skrzynka e-mail

Platforma online

Podmiot trzeci

- poufność/ anonimowość
- ochrona danych osobowych
- zapewnienie ochrony osobie zgłaszającej nadużycie ale też potencjalnemu sprawcy nadużycia

- transparentność
- łatwy w obsłudze, intuicyjny system do dokonywania zgłoszeń

Odpowiedzialność karna

GRZYWNA

- nieustanowienie procedury zgłoszeń wewnętrznych,
- ustanowienie procedury zgłoszeń wewnętrznych naruszającej przepisy ustawy.

GRZYWNA, KARA OGRANICZENIA WOLNOŚCI albo KARA POZBAWIENIA WOLNOŚCI

- utrudnianie dokonania zgłoszenia – grzywna albo kara ograniczenia wolności,
- naruszenie obowiązku zachowania poufności sygnalisty, pomagających w dokonaniu zgłoszenia lub osób i jednostek powiązanych ze zgłaszającym – grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku,
- ponadto, stosowanie przemocy, gróźb lub podstępów a także podejmowanie działań odwetowych – grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2,
- stosowanie łącznie więcej niż 2 działań odwetowych, a także świadome dokonanie lub pomoc w dokonaniu zgłoszenia lub ujawnienia publicznego nieprawdziwych informacji – grzywna, kara ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Kontakt:

adw. Paweł Sawicki

Szef Działu Prawa Karnego i Compliance

Kopeć Zaborowski Adwokaci i Radcowie Prawni Sp.p.

tel.: +48 22 501 56 10

e-mail: p.sawicki@kkz.com.pl

www.kkz.com.pl

